

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

Освіта збереже Україну!

**Матеріали III Всеукраїнських Прокопенківських читань
(10 червня 2024 року)**

СИСТЕМА ЗАСТОСУВАННЯ ПРИКЛАДНИХ ЗАДАЧ У НАВЧАННІ УЧЕНИЦЬ ТА УЧНІВ АЛГЕБРИ І ПОЧАТКІВ АНАЛІЗУ Онищенко Катерина, Авілкіна Наталія, Жерновникова Оксана.....	380
ВПЛИВ ЛІДЕРА НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я КОМАНДИ Панченко Олексій.....	383
СИСТЕМА ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: СКЛАДОВІ ТА ЗАВДАННЯ Петришин Артур, Пономарьова Наталія.....	386
РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У ФОРМУВАННІ ОСВІЧЕНОГО ТА РОЗВИНЕНОГО СУСПІЛЬСТВА Плахтеєва Вікторія	389
ДИДАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДОМАШНЬОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ В СУЧАСНІЙ ФІЗИЧНІЙ ОСВІТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ Пономаренко Ольга, Демедюк Роман	395
МЕТОДИЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ Пономарьова Наталія	398
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ Потикун Світлана, Жерновникова Оксана.....	402
СУСПІЛЬСТВО ТА СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ Прилуцька Тетяна.....	406
МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЗВО Прищепов Микола.....	411
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ УКРАЇНА У ПОЕТИЧНОМУ МОВОСВІТІ М. Ф. ЧЕРНЯВСЬКОГО Проскурін Іван.....	414
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ: КОНТРОЛЬНИЙ ЕТАП Птушка Анастасія.....	418

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЗВО

Прищепов Микола

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна, e-mail: tetanaprilutskaya@ukr.net

Для сучасної середньої та вищої освіти загалом характерним є інноваційне перетворення, яке виявляється не лише в різноманітті педагогічних підходів до організації навчання, а й у зміні сутності освіти як розвитку здатності людини до життя в різних сенсових полях та до побудови сенсових полів. Пошук сенсу в педагогічній діяльності потребує особливої підготовки вчителя, здатного не дублювати нововведення, а створювати умови щодо його залучення, змінюючи себе та свою діяльність.

Методична підготовка майбутнього вчителя до інноваційної діяльності виявляється в його готовності не лише впроваджувати інновації, розроблені будь-ким, а створювати їх, реагуючи на зміни, що виникають у педагогічній діяльності, змінюючи при цьому і власне діяльність.

Предметом інноваційної діяльності майбутнього вчителя є спільна навчально-пізнавальна діяльність. Саме спільність, як якість діяльності, передбачає використання майбутнім учителем дослідницьких дій, спрямованих на вивчення проблем, що виникають під час діяльності, на пошук і перетворення цієї діяльності за допомогою методичних прийомів, способів і схем. Майбутній вчитель співвідносить свій інтерес та інтереси учнів, як суб'єктів діяльності, у побудові мети освіти, вивчає їхні освітні ресурси та дефіцити, залучає дітей до дослідження власної освіти, використовуючи водночас методичні знання [1].

Інноваційна діяльність майбутнього вчителя безпосередньо пов'язана з дослідженням як засобом її побудови. Вибір, перетворення методичних засобів та їх побудова в діяльності зумовлена дослідницькою компетентністю майбутнього вчителя. Залучення до дослідження змінює і власне характер педагогічної (методичної) діяльності: від авторитарної до лідерської та партнерської.

У зв'язку з цим організація методичної підготовки майбутнього вчителя до інноваційної діяльності у ЗВО передбачає [3]:

- зміну характеру організованої діяльності: від навчальної роботи до освітньої діяльності. Саме в освітній діяльності відбувається присвоєння майбутнім учителем суб'єктної позиції в оволодінні методичними знаннями, проявляється його особистісна участь у відкритті сенсу та мети діяльності;

- зміну та присвоєння учасниками освітньої діяльності нових позицій: від тих, хто навчається до тих, хто утворює власні цілі діяльності (для студентів), від того, хто передає знання до того, хто організує спільну діяльність (для викладача);

- побудову нового предмета підготовки: від вивчення (накопичення) методичних засобів в організації уроку до побудови та вибору методичних засобів в організації спільної діяльності завдяки дослідженню;

- опанування майбутніми вчителями дослідженням як способом побудови методичної діяльності.

Діяльнісно-орієнтований спосіб методичної підготовки базується на відкритті та присвоєнні діяльності через діяльність, використовуючи при цьому дослідницькі кроки, оскільки здійснення діяльності власне вчителем зумовлено її предметом – організацією спільної діяльності. Спільність означає, що й діти вчаться встановлювати різні зв'язки, займати різні позиції у спільній діяльності, змінювати її, провадити її, але це вимагає від учителя участі в дослідженні під час добору методичних засобів і методів.

Дослідницько-орієнтований спосіб методичної підготовки залучає майбутнього вчителя до пошуку умов, що дозволяють організувати взаємодію у

спільній діяльності. Досліджуючи умови залучення дітей до спільної діяльності, учитель виходить на спільну побудову навчального заняття, планування та хід реалізації навчального заняття, вибір форм і способів провадження діяльності. У його діяльності з'являються кроки, що дозволяють почути запити дітей, їхні ініціативи, думки, судження. Такими кроками є саме дослідження: вивчення (діагностика) готовності дітей (предметна, освітня); аналіз, порівняння, зіставлення методичного обґрунтування організації взаємодії; вибір форм співробітництва з урахуванням можливостей та готовності дітей вступати у взаємодію; рефлексія власної діяльності (встановлення розривів та причин їх появи); віднаходження шляхів виходу з орієнтуванням на залучення дітей до спільної діяльності (перетворення діяльності) [2].

Отже, поступове накопичення та прояв дослідницьких компетенцій у кожному методі методичної підготовки визначають маршрут становлення дослідницької компетентності: від дослідницьких умінь (передкомпетентність) до дослідницької компетентності і, нарешті, – дослідницької позиції. Саме дослідження стає способом у побудові не лише сенсу та мети педагогічної діяльності, а й дозволяє майбутньому вчителю відкривати способи її перетворення – вихід на побудову інноваційної діяльності.

Література

1. Дубасенюк О., Семенюк Т., Антонова О. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності : монографія. Житомир : Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. 193 с.
2. Красюк І., Пильнік І. Інноваційний підхід до навчання майбутніх педагогів – стратегія сучасної української школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 3(107). С. 153–165.
3. Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К. : Грамота, 2005. 448 с.